

Hieronder antwoord op jouw vragen [over wantrouwen, twijfel en transparantie rond het stem- en telproces].

Gemeenten en stembureauleden zorgen voor het vervoer van de stembescheiden. Om het veilige vervoer te waarborgen zijn er extra waarborgen in de Kieswet opgenomen voor het vervoer en opslag van stempassen en stembiljetten. Er geldt gescheiden vervoer van enerzijds de stembus en anderzijds de sleutel daarvan en het proces-verbaal. Dat gescheiden vervoer vindt steeds met twee personen plaats. Ook de opslag van de stembescheiden moet gescheiden. Verder gelden er regels voor een beveiligde opslag, vergelijkbaar met de opslag van reisdocumenten.

Het is goed als er vragen worden gesteld of ons verkiezingsproces robuust genoeg is. En het is ook belangrijk dat we steeds kunnen uitleggen hoe zorgvuldig we dit in Nederland organiseren. Transparantie en controleerbaarheid zijn belangrijke uitgangspunten in het verkiezingsproces. Waarbij we heel zorgvuldig kijken of ook die ene stem is geteld, door ook bij kleine telfouten tot hertelling over te gaan. En door de 342 gemeenten (en 3 openbaar lichamen), 9.500 stembureaus en tienduizenden vrijwilligers die zich er elke keer voor inzetten dat de uitslag overeenkomt met de stem van alle kiezers.

De uitslag van de verkiezing wordt in stappen uitgerekend en vastgesteld. Het tellen van de stemmen gebeurt handmatig door de leden van de stembureaus. Alle tellingen zijn openbaar. Iedereen die dat wil kan aanwezig zijn bij het tellen van de stemmen. Het stembureau legt de uitkomst van de telling vast in een papieren proces-verbaal. De gemeenten maken deze processen-verbaal openbaar op hun website. Ook de processen-verbaal van de gemeentelijke stembureaus worden openbaar gemaakt. Zo kan iedereen die dat wil de uitkomst van de telling per stembureau inzien. Als er fouten in een proces-verbaal staan, moet het gemeentelijk stembureau, in het openbaar, een hertelling verrichten. Met de nieuwe procedure van uitslagvaststelling, die 1 januari jl. is ingegaan, zijn er veel meer mogelijkheden om eventuele telfouten vroegtijdig te corrigeren. Op die manier zijn alle stappen in de uitslagvaststelling transparant en kunnen deze gecontroleerd worden door wie dat wil. Er zijn ook extra waarborgen in de wet opgenomen voor het vervoer en de opslag van stempassen en stembiljetten. Iedereen in Nederland heeft een verantwoordelijkheid om te zorgen dat onze democratie goed werkt en dat er niet doelbewust wantrouwen wordt gezaaid.

Met vriendelijke groet,

Woordvoerder minister BZK